

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/60/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201467
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1013201467.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Milana Moravu a sudcov JUDr. Petry Příbelskej PhD. a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci navrhovateľa: Bc. Ing. B. W., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX, Z., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Bratislava, Nám. Slobody 12, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. značka 6188/2013 zo dňa 15. júla.2013, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Sp/65/2013-31 zo dňa 27. júna 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Sp/65/2013-31 zo dňa 27. júna 2014 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu sp.zn. 6188/2013 zo dňa 15. júla 2013 podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. z r u š u j e a vec v r a c i a odporcovi na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“) rozhodnutie odporcu napadnuté opravným prostriedkom a účastníkom konania nepriznal náhradu trov konania.

Napadnutým rozhodnutím odporca nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) vo veci zastupovania navrhovateľa v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) o sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 4Co/39/2012 zo dňa 20.03.2013.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď vo veci

navrhovateľa, v ktorej žiadal o priznanie nároku na právnu pomoc mal za to, že nie je vylúčená zrejماً bezúspešnosť sporu, pretože navrhovateľ sa mieni domáhať ochrany svojich práv pred ústavným súdom skôr, než vyčerpal všetky prostriedky ochrany, teda pred podaním odvolania.

Výrok o trovách konania krajský súd odôvodnil poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. neúspechom navrhovateľa v konaní.

II.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250l ods. 2 O.s.p.). Žiadal rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu súd druhého stupňa zruší a vráti na ďalšie konanie.

Ako odvolacie dôvody uviedol navrhovateľ odňatie možnosti konať pred súdom a nesprávne právne posúdenie naplnenia podmienky zrejmej bezúspešnosti sporu. Uviedol, že správny orgán postupoval v rozpore s § 3 ods. 2 a 4 Správneho poriadku a § 33 ods. 2 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Podľa neho súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil otázku zrejmej bezúspešnosti sporu, nakoľko pre nenaplnenie požiadavky § 6 ods. 1 písm. b/ zákona o bezplatnej právnej pomoci nestačí, že zrejماً bezúspešnosť nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu bola tak jednoznačná, že je zrejماً už na základe zbežného posúdenia veci. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.10.2013, sp.zn. 5Sžo/55/2013. Podľa navrhovateľa súd prvého stupňa prekročil svoje právomoci keď konštatoval záver, že vec je zrejme bezúspešná. Navrhovateľ je toho názoru, že v konaní pred ústavným súdom v otázke vyčerpania účinných prostriedkov ochrany práv je ústavný súd nielen oprávnený, ale aj povinný zisťovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa.

III.

Odporca využil svoje právo k odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadriť. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Uviedol, že navrhovateľ podal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, v ktorej žiadal o spísanie a podanie dovolania, ale aj spísanie a podanie mimoriadneho dovolania a ústavnej sťažnosti. Z tohto dôvodu odporca rozdelil predmetnú žiadosť a predmetom tohto konania je len konanie o žiadosti o poskytnutie právnej pomoci vo veci ústavnej sťažnosti. V konaní o ústavnej sťažnosti neboli v čase vydania rozhodnutia vyčerpané všetky opravné prostriedky, keďže rozhodnutie vo veci ním podaného dovolania ešte len bolo predmetom dovolacieho konania. V uvedenom dovolacom konaní bola navrhovateľovi poskytnutá právna pomoc. Podľa názoru odporcu bol navrhovateľ povinný počkať na rozhodnutie dovolacieho súdu s tým, že následne by sa mohol domáhať spravodlivosti formou ústavnej sťažnosti.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, i keď z iných dôvodov ako uviedol navrhovateľ.

V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovení tretej hlavy druhej časti O.s.p. sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje

súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 6 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak:

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslit' v peniazoch.

Podľa § 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihladne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá Ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže Ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak Ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba (ďalej len „sťažovateľ“), ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Z predloženého administratívneho spisu odporcu vyplýva, že navrhovateľ podal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci doručení odporcovi dňa 11.06.2013, kde žiadal o bezplatnú právnu pomoc na zastupovanie v dovolacom konaní, pri podaní ústavnej sťažnosti a mimoriadnom dovolaní. Odporca vyčlenil konanie o ústavnej sťažnosti na samostatné konanie, ktoré je predmetom tohto konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v čase jeho rozhodovania zistil, že pokiaľ ide o žiadosť navrhovateľa o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci v dovolacom konaní (kde bola navrhovateľovi bezplatná právna pomoc poskytnutá), dovolanie navrhovateľa bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 7Cdo/95/2014 zo dňa 23. mája 2014 odmietnuté. Dovolanie bolo teda odmietnuté až po rozhodnutí odporcu o nepriznaní bezplatnej právnej pomoci navrhovateľovi v konaní o ústavnej sťažnosti.

V zmysle vyššie uvedeného, najvyšší súd je toho právneho názoru, že tak žiadosť navrhovateľa o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci vo veci ústavnej sťažnosti, ako aj napadnuté rozhodnutie odporcu sú predčasné. Odporca totiž v čase rozhodovania o bezplatnej právnej pomoci navrhovateľovi vo veci ústavnej sťažnosti, nemohol posúdiť podmienky splnenia nároku na bezplatnú pomoc (§ 6 ods. 1 zákona o bezplatnej pomoci) skôr, ako bolo rozhodnuté o dovolaní. Skutočnosť, že dovolanie má prednosť pred ústavou sťažnosťou a je teda povinnosťou navrhovateľa vyčerpať pred podaním ústavnej sťažnosti tento i keď mimoriadny opravný prostriedok, vyplýva z doterajšej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky.

„Keďže dovolanie podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (odňatie možnosti konať pred súdom účastníkovi konania) možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jeho nevyčerpanie nemožno nahradzovať sťažnosťou podľa článku 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“ (Uznesenie ÚS SR, sp.zn. II. ÚS 24/02 z 13.3.2002).

Odporca tým, že rozhodoval o poskytnutí, resp. neposkytnutí bezplatnej právnej pomoci vo veci ústavnej sťažnosti predtým, než bola právoplatne vyriešená prejudiciálna otázka zrejmej bezúspešnosti sporu v dovolacom konaní, spôsobil nezákonnosť napadnutého rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p.. V ďalšom konaní bude preto úlohou odporcu opätovne rozhodnúť o žiadosti navrhovateľa, teraz už s ohľadom na skutočnosť, že dovolanie navrhovateľa bolo odmietnuté. Úlohou správneho súdu je posudzovať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu k času vydaného rozhodnutia. Keďže v čase rozhodovania odporcom o bezplatnej právnej pomoci v konaní o ústavnej sťažnosti navrhovateľa nebolo ešte rozhodnuté o dovolaní, nezostávalo najvyššiemu súdu iné, ako zrušiť rozhodnutie odporcu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie (aj napriek skutočnosti, že v čase rozhodovania súdom prvého stupňa už bolo o dovolaní rozhodnuté).

Právnym názorom odvolacieho súdu je správny orgán viazaný (§250ja ods. 4 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. a podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi napriek jeho úspechu náhradu trov konania nepriznal, pretože mu nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.